

4.prioritārā virziena finansējuma piešķiršanas sistēma Somijā

Somijas sistēma prioritārā virziena finansējuma piešķiršanai ir mēreni centralizēta, taču ārkārtīgi efektīva. FLAG ierosina un atlasa projektus, taču galīgais apstiprinājums un maksājumi tiek realizēti ar starpniekinstitūcijas reģionālo biroju palīdzību. Pateicoties ciešam tuvināšanas procesam un uzticībai starp IB un FLAG, projektus var apstiprināt sešu nedēļu laikā pēc iesniegšanas FLAG, dažreiz pat vēl ātrāk. Somijas FLAG izmanto esošās organizācijas kā savas juridiskās institūcijas, kas uzņemas lielāko daļu administratīvos uzdevumus, ļaujot FLAG darbiniekiem pilnībā koncentrēties uz vietējo ieinteresēto pušu mobilizēšanu un atbalstīšanu tādu projektu izstrādē, kas dotu labumu zivsaimniecībām un teritorijai.

Kā tā darbojas: administratīvās sistēmas un pienākumi

Vadošā iestāde (VI): Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrija ir 4.prioritārā virziena finansējuma vadošā iestāde Somijā, tā noteica piemērotības kritērijus zivsaimniecību teritorijām, kā arī atlasīja stratēģijas un līgum-sabiedrības finansējuma saņemšanai, lai tās kļūtu par FLAG. Tā piešķīra 9% no Somijas EZF (Eiropas zivsaimniecības fonda) budžeta 4.prioritārajam virzienam un apņēmas piešķirt valsts līdzfinansējumu noteiktajā periodā. Ministrija arī definēja plašus piemērotības kritērijus FLAG atbalstītajiem projektiem, lai nodrošinātu zivsaimniecības un lauksaimniecības valsts stratēģijas sekmēšanu ar vietējās darbības palīdzību. Valsts līmeņa sertificēšanas institūcija un audita institūcija sniedz ziņojumus Eiropas Komisijai.

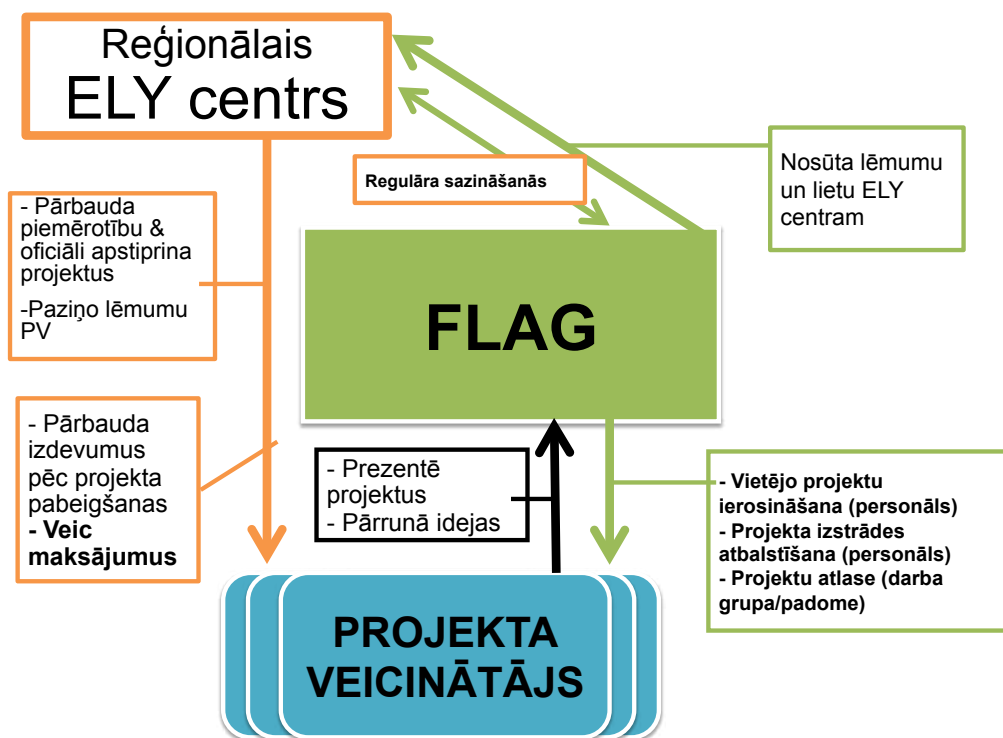
Starpniekinstitūcija: programmas administrēšanas un maksājumu izsniegšanas pienākumi ir deleģēti 12 reģionālajiem ELY centriem. Šie centri saņem finansējuma pieteikumus par projektiem, ko FLAG ir atlasījis savā reģionā, un pārbauda projekta piemērojamību pirms formālas projekta apstiprināšanas. Pēc projekta apstiprināšanas ELY centrs kontrolēs tā ieviešanu un veiks maksājumus tieši saņēmējam. To pienākums ir arī ziņot VI par apstiprinātajiem projektiem, maksājumiem un projektu novērtējumu.

Zivsaimniecības vietējā rīcības grupa (FLAG): to apstiprina VI vietējās attīstības stratēģijas ieviešanai. FLAG Somijā izmanto esošās organizācijas, dažos gadījumos programmas Leader grupas kā savas juridiskās institūcijas. FLAG personāls, kura darbu bieži vien apmaksā pašvaldības, koncentrējas uz šādiem uzdevumiem:

- › vietējās attīstības stratēģijas izstrāde
- › projektu ierosināšanas un attīstības atbalstīšana

- › pieteikumu neoficiāla pārbaude (kurus var iesniegti jebkurā laikā)
- › FLAG darba grupas sasaukšana (vidēji ik pēc 2 mēnešiem), ekspertu grupas, kas dod ieguldījumu savā FLAG un ratificē tās stratēģiju, izvēlas projektus, nodrošina atbalstu, izmantojot savas sistēmas, un ziņo par FLAG darbību.

4.prioritārā virziena finansējuma piešķiršana Somijā

Sistēmas stiprās puses

Somijas modelis ir efektīva un iedarbīga sistēma, kurā katrs dalībnieks izprot savu lomu. Galvenā priekšrocība ir atbilstoša **pilnvaru nodalīšana**: ELY centrs atbild par piemērotību, formālo apstiprināšanu un maksājumiem, bet FLAG nodarbojas ar informatīvo projektu izstrādāšanu, kas pārvērš vietējo attīstības stratēģiju realitātē.

Regulāra **sazināšanās un tuvināšanās starp FLAG un ELY** centru efektīvi ir radījusi uzticēšanos starp abiem līmeņiem, kas, savukārt, palīdz veidot kopīga mērķa apziņu. ELY centrs reti kad ir noraidījis FLAG atlasītos projektus ne tikai tāpēc, ka FLAG personāls no paša sākuma pārbauda projektu ideju piemērotību, bet arī tāpēc, ka ELY centrs zina, kādus projektus gatavo FLAG, tāpēc jebkādi piemērotības jautājumi tiek izskatīti pirms liela darba daļas ieguldīšanas nepiemērota projekta izstrādē. Šī pieeja nozīmē arī to, ka formāls apstiprinājums var notikt relatīvi ātri (1-5 nedēļu laikā), kad FLAG ir atlasījis projektus un tie ir nonākuši ELY centrā.

FLAG Somijā ir izveidotas uz esošām organizācijām. Tas nozīmē, ka lielāko daļu administratīvā darba veic FLAG juridiskā institūcija (bieži programmas Leader grupa), ļaujot FLAG vadītājam pilnībā **pievērsties projekta aktīvizēšanai**. Faktiski Somijā aptuveni 20% no €1 miliona lielā FLAG budžeta ir veltīti projekta aktivizēšanai un atbalstam. Tas ietver tiešu darbu ar sabiedrību un aktīvu esošo projektu atbalstu, kā arī palīdzību ar projekta dokumentiem un budžetu, paplašinoties līdz tādu projektu izveidei, kas nodrošina papildus valsts finansējumu (dažreiz vairākus miljonus €), tai skaitā no cita EZF prioritāro virzienu finansējuma. Šī aktivizācijas darba nozīmi nevar novērtēt par zemu, un Somijā tas ir efektīvs, ļaujot iesaistīties mazajām asociācijām un izvirzīt daudz projektus, kuri citādi netiktu realizēti.

Jautājumi, kuriem šis modelis palīdz pievērsties

Šī sistēma ir efektīvi sevi pierādījusi mazo asociāciju iesaistīšanā un sadarbības attīstībā starp dažādām zivsaimniecības sektoru daļām, pateicoties uzticīgiem un kvalificētiem darbiniekiem, kas koncentrējas gandrīz pilnībā un projekta aktivizēšanu.

Šajā sistēmā nav arī smaga administratīvā sloga un uzdevumu dublēšana, kas dažkārt gadās, pārvaldot ES fondus citās programmās un valstīs, jo ir skaidri definēti programmu un dažādu dalībnieku lomu noteikumi. Turklāt modelis ir radījis nepieciešamo uzticību, lai nodrošinātu citā līmenī pieņemto lēmumu cienīšanu, un tādējādi darbs netiek dublēts aiz bailēm no kļūdām.

Šī relatīvi vieglā administrēšanas sistēma un uzticība, kas ir radusies starp ieinteresētajām pusēm, ļauj realizēt aktīvu un elastīgu vietējās attīstības pieeju, koncentrējoties uz vajadzību apmierināšanu, nevis tikai uz administratīvo pienākumu izpildi.

Ko mēs varam mācīties no šīs sistēmas

Somijas gadījums ilustrē efektīvu mehānismu vietējo projektu izstrādē un finansējuma piešķiršanu mazo projektu saņēmējiem. ELY centra modelis ir piemērs tam, ka projekti tiek apstiprināti un maksājumi veikti caur valsts aģentūru un tās reģionālajām filiālēm, kurām ir ciešs kontakts ar FLAG, palīdzot izvairīties no administratīvās bloķēšanas un aizkavējumiem. Jebkurai valsts administrēšanas sistēmai, kurai nav decentralizēta līdzekļu piešķiršanas sistēma, būtu ieteicams apskatīt ELY centra modeli, ar kuru valsts izdevumu programmas darbojas daudz decentralizētākā līmenī.

4.prioritārā virziena finansējums Somijā

- › 8 FLAG
- › Kopējais 4. prioritārā virziena finansējuma budžets: €8 miljoni (€3 606 000 no EZF, 9% no Somijas EZF budžeta)
- › Vidēji €1 miljons uz vienu FLAG laika periodā no 2007.-2013.gadam
- › 249 vietējie projekti, apstiprināti līdz 2012.gada decembrim
- › Sīkāka informācija par Somijas FLAG, līgumsabiedrību sastāvu un to mērķiem var atrast [FARNET interneta vietnē](#).
- › **Vadošās iestādes kontaktpersona:**
Timo Halonen, Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrija, Zivsaimniecības un mediju departaments
e-pasts: timo.halonen@mmm.fi
Tālrunis: +358 295 162 411

Redaktors: Eiropas Komisija, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, ģenerāldirektors.

Atruna: Kaut arī Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir atbildīgs par šā dokumenta vispārējo izveidi, tomēr tas nav atbildīgs par dokumenta saturu un negarantē datu precizitāti.